

Neuvoston päätelmät EU:n globaalistrategian täytäntöönpanon edistymisestä turvallisuus- ja puolustuspolitiikan alalla

Johdanto

1. Eurooppa-neuvoston 15. joulukuuta 2016 antamien päätelmien ja niiden sisältämän ohjauksen mukaisesti neuvosto on arvioinut 17. lokakuuta ja 14. marraskuuta 2016 antamiensa päätelmien täytäntöönpanon edistymistä. Se on tyytyväinen siihen, miten EU:n globaalistrategiaan turvallisuus- ja puolustuspolitiikan alalla perustuvan EU:n tavoitetason täyttämiseksi on alettu edistyä kattavan toimien kokonaisuuden avulla, kuten jäljempänä esitetään. Se kehottaa jatkamaan asian käsittelyä ja ohjausta ja sopii, että näihin asioihin palataan toukokuussa ennen kesäkuun Eurooppa-neuvostoa.

2. Neuvosto muistuttaa, että tämän pitäisi osaltaan lisätä unionin kykyä toimia turvallisuuden takaajana ja kehittää yhteistä turvallisuus- ja puolustuspolitiikkaa vahvistaen sen globaalia strategista asemaa ja sen kykyä itsenäiseen toimintaan silloin kun ja siellä missä sitä tarvitaan, ja mahdollisuuksien mukaan yhdessä kumppanien kanssa.

3. Neuvosto on tyytyväinen Euroopan puolustusalan toimintasuunnitelman täytäntöönpanoon, jota komissiossa parhaillaan tehdään tiiviissä yhteistyössä jäsenvaltioiden kanssa. Se on tyytyväinen myös 30. marraskuuta 2016 päivätyyn komission tiedonantoon sisältävään komission aikomukseen esittää vuoden 2017 alkupuoliskolla lisäehdotuksia EU:n puolustusrahaston perustamiseksi esimerkiksi liittämällä siihen osio jäsenvaltioiden yhteisesti sopimien voimavarojen yhteistä kehittämistä varten ja tutkimusosio (jonka ensimmäinen vaihe on puolustukseen liittyvän tutkimuksen valmistelutoimen käynnistäminen), jota tarkastellaan seuraavassa monivuotisessa rahoituskehiksessä. Neuvosto palauttaa mieleen, että joulukuussa 2016 Eurooppa-neuvosto kehotti Euroopan investointipankkia tarkastelemaan toimia puolustusalan tutkimus- ja kehitystoimintaan tehtävien investointien tukemiseksi.

Neuvosto myös toistaa 14. marraskuuta 2016 antamiensa päätelmien mukaisesti, että YTPP:n vaikuttavuutta on lisättävä ja jäsenvaltioiden valmiuksia kehitettävä ja pidettävä yllä entistä yhdennetyimmän, kestävämmän, innovatiivisemman ja kilpailukykyisemmän Euroopan puolustuksen teollisen ja teknologisen perustan (EDTIB) tuella, joka myös edistää osaltaan työllisyyttä, kasvua ja innovointia koko EU:ssa ja voi vahvistaa Euroopan strategista riippumattomuutta parantamalla sen kykyä toimia kumppaneiden kanssa. Neuvosto palauttaa mieleen, että näiden toimien olisi oltava osallistavia, mihin kuuluu yhtäläisten mahdollisuuksien antaminen puolustusteollisuudelle EU:ssa, ja niiden olisi oltava tasapainoisia ja täysin unionin oikeuden mukaisia.

4. Neuvosto on tyytyväinen 6. joulukuuta 2016 annettujen neuvoston päätelmien jatkotoimien ripeään toteuttamiseen Eurooppa-neuvoston puheenjohtajan, Euroopan komission puheenjohtajan ja Pohjois-Atlantin liiton pääsihteerin Varsovassa allekirjoittaman yhteisen julistuksen kattamien kaikkien alojen täytäntöönpanemiseksi. Se kehottaa jatkamaan tätä työtä osallistavuuden, vastavuoroisuuden ja EU:n päätöksentekoprosessien riippumattomuuden periaatteita täysin noudattaen ja raportoimaan edistymisestä kesäkuussa 2017.

YTPP:n kriisinhallintarakenteiden parantaminen

5. Neuvosto hyväksyy tänään asiakirjan YTPP-operaatioiden operatiivisista suunnittelu- ja toteutusvoimavaroista. Täydennyksenä joulukuussa kokoontuneen Eurooppa-neuvoston päätelmille ja neuvoston marraskuussa 2016 antamien päätelmien mukaisesti asiakirja sisältää toimenpiteitä, joilla voidaan parantaa EU:n kykyä reagoida nopeammin, tehokkaammin ja saumattomammin hyödyntäen olemassa olevia rakenteita ja lisäten siviili-sotilassynergiaa osana EU:n kokonaisvaltaista lähestymistapaa. Neuvosto sopii tämän pohjalta erityisesti seuraavasta:

- Perustetaan lyhyen aikavälin tavoitteena sotilaskriisinhallinnan suunnittelu- ja toteutusvoimavara (MPCC) Brysseliin EU:n sotilasesikuntaan; se vastaa sotilasoperaatioiden, joihin ei sisälly suoraa täytäntöönpanoa, operatiivisesta suunnittelusta ja toteutuksesta strategisella tasolla ja toimii poliittisten ja turvallisuusasioiden komitean poliittisen valvonnan ja strategisen ohjauksen alaisena. Äskettäin perustettu MPCC toimii samanaikaisesti ja koordinoitusti siviilikriisinhallinnan suunnittelu- ja

toteutusvoimavaran (CPCC) kanssa.

- EU:n sotilasesikunnan pääjohtaja toimii MPCC:n johtajana ja siinä ominaisuudessa operaation komentajana sotilasoperaatioissa, joihin ei sisälly suoraa täytäntöönpanoa, mukaan lukien kolme EU:n koulutusoperaatiota Keski-Afrikan tasavallassa, Malissa ja Somaliassa, hyväksyttyjen toimeksiantojen mukaisesti.
- Pyydetään korkeaa edustajaa ehdottamaan EU:n sotilasesikuntaa varten yhdistettyä toimeksiantoa ja ehdottamaan neuvoston päätöstä edellä mainituista järjestelyistä sekä kyseisiä YTPP-operaatioita koskevien päätösten muuttamisesta.
- Kootaan yhteen siviili- ja sotilasalan asiantuntemus tärkeimmillä operaatioiden tukialoilla tuen yhteiseen koordinoitavuuteen Brysseliin, jotta päivittäin voidaan työskennellä tehokkaan siviili- ja sotilaskoordinaation ja -yhteistyön lujittamiseksi ja mahdollistamiseksi YTPP:n siviili- ja sotilasoperaatioiden, joihin ei sisälly suoraa täytäntöönpanoa, operatiivisessa suunnittelussa ja toteutuksessa. Tämä edistäisi osaltaan EU:n kokonaisvaltaisen lähestymistavan täysimääräistä täytäntöönpanoa ja ottaisi huomioon siviili- ja sotilasalan erilliset kommentit ja erilliset rahoituslähteet.
- Arvioidaan MPCC:n ja tuen yhteisen koordinoitavuuden perustamista vuoden kuluttua täyden toimintavalmiuden saavuttamisesta, mutta viimeistään vuoden 2018 loppuun mennessä, korkean edustajan raportin pohjalta. Arvio olisi valmisteltava kuullen tiiviisti jäsenvaltioita. Se ei saa vaikuttaa tehtäviin poliittisiin päätöksiin.

Neuvosto myös hyväksyy asiakirjaan sisältyvät strategista ennakkointia ja valvontaa koskevat ehdotukset ja pyytää korkeaa edustajaa tarvittaessa yhteistyössä komission kanssa panemaan ne täytäntöön.

Pysyvä rakenteellinen yhteistyö

6. Euroopan turvallisuuden ja puolustuksen vahvistamiseksi nykyisessä haasteellisessa geopolitisessä ympäristössä neuvosto katsoo, että on syytä jatkaa työskentelyä, joka koskee yksiköihin perustuvan toimintamallin mukaista osallistavaa pysyvää rakenteellista yhteistyötä. Sen tulisi olla avointa kaikille jäsenvaltioille, jotka ovat halukkaita tarvittaviin sitoumuksiin ja jotka täyttävät perussopimuksen 42 artiklan 6 kohdan ja 46 artiklan sekä pöytäkirjan N:o 10 mukaiset vaatimukset. Neuvosto katsoo, että pysyvä rakenteellinen yhteistyö voisi merkittävästi edistää EU:n tavoitetasoa saavuttamista myös vaativimmissa operaatioissa ja helpottaa jäsenvaltioiden puolustusvalmiuksien kehittämistä ja vahvistaa Euroopan puolustusyhteistyötä perussopimuksia täysimääräisesti hyödyntäen. Se huomauttaa, että pysyvän rakenteellisen yhteistyön avulla mahdollisesti kehitetyt valmiudet jäävät jäsenvaltioiden omistukseen ja käyttöön. Se palauttaa mieleen, että jäsenvaltioilla on yhteinen joukkopooli, jota ne voivat käyttää eri yhteyksissä. Korostaen jäsenvaltioiden vastuuta ja toimivaltaa puolustuksen alalla neuvosto painottaa, että pysyvän rakenteellisen yhteistyön olisi edistettävä uusien yhteistoimintaan perustuvien toimien, yhteistyön ja hankkeiden luomista.

7. Tätä varten neuvosto pyytää jäsenvaltioita EUH:n ja Euroopan puolustusviraston (EDA) tuella jatkamaan työskentelyä seuraavien tarkastelun ja kehittämisen edellytysten:

- Sopimus yhteisistä sitoumuksista, päämäärästä ja kriteereistä vallitsevasta yhteisymmärryksestä perussopimuksen asianomaisten määräysten mukaisesti sekä sopimus hallintomallista.
- Mahdolliset hankkeet ja aloitteet, joita jäsenvaltiot haluavat jatkaa pysyvän rakenteellisen yhteistyön puitteissa, mukaan lukien yksiköihin perustuva toimintamalli hyödyntämällä käynnissä olevia hankkeita ja tekemällä uusia sitoumuksia puolustusalan investoinneissa havaittujen puutteiden korjaamiseksi ja EU:n ja jäsenvaltioiden prioriteettien käsittelemiseksi valmiuksia koskevilta osin; asevoimiensa käyttöönotettavuuden ja operatiivisen käytettävyyden parantamiseksi; sekä niiden yhteentoimivuuden lisäämiseksi yhdistämällä ja jakamalla olemassa olevia valmiuksia.

Tämä työskentely otettaisiin huomioon valmisteltaessa ilmoitusta neuvostolle ja korkealle edustajalle ja neuvoston päätöstä pysyvän rakenteellisen yhteistyön vahvistamisesta.

8. Neuvosto pitää aloitteita itsenäisinä, mutta korostaa tarvetta pohtia mahdollisia yhteyksiä pysyvän rakenteellisen yhteistyön ja puolustuksen koordinoitujen vuotuisen tarkastelun välillä. Neuvosto toteaa, että on tehtävä enemmän työtä mahdollisen yhteyden selvittämiseksi Euroopan puolustusrahastoa koskeviin komission ehdotuksiin, mukaan lukien miten pysyvän rakenteellisen yhteistyön hankkeet ja aloitteet voisivat hyötyä tästä mekanismista. Tämä riippuu rahaston perustamisesta ja lopullisesta rakenteesta tehtävistä tulevista päätöksistä.

9. Neuvosto päättää palata asiaan toukokuussa 2017 poliittisen lisäohjauksen antamiseksi mahdollista poliittista päätöksentekoa varten.

Puolustuksen koordinoitu vuotuinen tarkastelu (CARD)

10. Neuvosto on tyytyväinen työhön, joka on käynnistetty puolustusyhteistyön syventämiseen tähtäävää jäsenvaltiolähtöistä CARD:tä koskevien periaatteiden ja soveltamisalan kehittämiseksi muun muassa edistämällä voimavarojen kehittämistä ottaen huomioon puutteet ja varmistamalla puolustuksen rahoitussuunnitelmien optimaalisemman käytön ja yhdenmukaisuuden. Se korostaa, että CARD:n avulla on tärkeää kehittää jäsenvaltioiden tapaa toteuttaa Euroopan tarvitsemia keskeisiä voimavaroja pyrkien suurempaan avoimuuteen, poliittiseen näkyvyyteen ja sitoutumiseen jäsenvaltioiden taholta, samalla kun vältetään jäsenvaltioille ja EU:n toimielimille aiheutuva tarpeeton hallinnollinen lisätaakka. Neuvosto painottaa tarvetta varmistaa johdonmukaisuus CARD:n ja Naton puolustus suunnitteluprosessin välillä päällekkäisten vaatimusten osalta tunnustaen samalla näiden kahden organisaation erilainen luonne ja niiden omat vastuualueet. Neuvosto korostaa, että yleisenä välineenä käytettävän CARD:n on perustuttava nykyisiin prosesseihin ja välineisiin ja hyödynnettävä niitä parhaalla tavalla, ja sen olisi niin pitkälle kuin mahdollista tukeuduttava näiden avulla tuotettuun saatavilla olevaan tietoon.

11. Neuvosto tähdentää, että CARD pantaisiin täytäntöön vapaaehtoiselta pohjalta ja kunnioittaen täysin jäsenvaltioiden

puolustusta ja soveltuvien osin yhteistä puolustusta koskevia oikeuksia ja sitoumuksia sekä niiden puolustuksen suunnitteluprosesseja ja ottaen huomioon ulkoiset uhat ja turvallisuushaasteet eri puolilla EU:ta.

Neuvosto painottaa, että EU:n voimavarakentän avoimuutta ja poliittista näkyvyyttä on tarpeen lisätä. Tässä yhteydessä se korostaa, että CARD:n olisi tarjottava yleinen arvio voimavaroihin liittyvistä seikoista, jotka edistävät neuvoston antamaa poliittista ohjausta. Sen vuoksi neuvosto korostaa, että CARD:n pitäisi auttaa jäsenvaltioita toteuttamaan kriittisiä voimavaroja erityisesti EU:n voimavarojen kehittämissuunnitelmassa sovittujen voimavaraprioriteettien pohjalta. Lisäksi sen olisi tarjottava jäsenvaltioille foorumi, jolla ne voivat koordinoida kansallista puolustussuunnitteluaan ja keskustella siitä – muun muassa puolustuksen rahoitussuunnitelmien kannalta ottaen huomioon Eurooppa-neuvoston joulukuussa 2016 tekemät sitoumukset – jäsennellymmällä tavalla, joka perustuu järjestelmällistä ja pitkäaikaista puolustusyhteistyötä koskevassa toimintapoliittisessa kehyksessä vahvistettuihin vapaaehtoihin toimenpiteisiin. Neuvosto toteaa, että vaikka ne ovatkin itsenäisiä aloitteita, CARD:a koskeva työ olisi toteutettava ottaen huomioon Euroopan puolustusalan toimintasuunnitelman täytäntöönpano.

12. Neuvosto suhtautuu myönteisesti ajatukseen puolustusministerien säännöllisistä aihekohtaista kokouksista, joita pidettäisiin aluksi kahden vuoden välein ja useammin, jos niin päätetään. EDAlla olisi oltava CARD:ssä keskeinen rooli puolueettoman yleisarvioinnin ja tausta-analysien esittämiseksi puolustusministereille osoitettavassa kirjallisessa selvityksessä, samalla kun se hyödyntäisi täysimääräisesti nykyisiä välineitä ja toimisi myös CARD:n sihteeristönä.

13. Neuvosto hyväksyy edellä esitetyt CARD:n parametrit ja pyytää korkeaa edustajaa / puolustusviraston johtajaa tiiviissä yhteistyössä jäsenvaltioiden kanssa laatimaan kesäkuuhun mennessä yksityiskohtaisempia ehdotuksia CARD:n soveltamisalasta, menetelmistä ja sisällöstä, erityisesti siltä osin, kuin kyse on vuorovaikutuksesta jäsenvaltioiden kanssa, jotta voidaan valmistautua CARD:n perustamiseen vuoden 2017 loppuun mennessä. Ensimmäinen täysimääräinen CARD olisi pantava täytäntöön erityisesti voimavarojen kehittämissuunnitelman tarkistettujen prioriteettien sekä muiden nykyisten prosessien ja välineiden pohjalta vuonna 2018.

Siviilivoimavarojen kehittäminen

14. Neuvosto korostaa, että siviilivoimavarojen kehittämisen parissa tehtävää työtä on tärkeää viedä ripeästi eteenpäin. Se on samaa mieltä tarpeesta parantaa reaktiokykyä, jotta voidaan varmistaa YTPP-siviilioperaatioiden tehokkaampi, nopeampi ja joustavampi toimintavalmiuteen saattaminen. Näillä on tärkeä rooli yhtenä EU:n kokonaisvaltaisen lähestymistavan pilarina. Tältä osin neuvosto panee merkille käynnissä olevat keskustelut, jotka koskevat muun muassa valmiuskapasiteettia, ennalta muodostettuja erikoistuneita asiantuntijaryhmiä ja poliisin ja/tai muiden ammattiryhmien joukkoja ja siviilivalmiusryhmän mekanismin uudelleen tarkastelua. Se pyytää yhdessä jäsenvaltioiden kanssa työskentelevää korkeaa edustajaa ja soveltuvien osin komissiota esittämään konkreettisia ehdotuksia reaktiokyvyn parantamiseksi, jotta ne voidaan hyväksyä ennen kesäkuun Eurooppa-neuvostoa. Se on samaa mieltä myös tarpeesta tarkastella uudelleen Feirassa sovittuja YTPP-siviilioperaatioiden prioriteettialoja. Neuvosto korostaa EU:n ja YK:n välisen vahvemman synergian, yhteensopivuuden ja yhteentoimivuuden tärkeyttä myös tällä alalla. Se palaa näihin asioihin toukokuussa.

Täytäntöönpano erinäisillä muilla aloilla

15. Neuvosto odottaa, että vakautta ja rauhaa edistävän välineen muuttamisesta annettua ehdotusta koskeva lainsäädäntötyö saadaan nopeasti päätökseen, sillä se edistää osaltaan merkittävästi sitä, että EU voi tarjota valmiuksien kehittämistä tehokkaasti, vastuullisesti ja saumattomasti. Neuvosto palauttaa mieleen marraskuussa 2016 antamansa päätelmät, jotka koskevat tarvetta täyttää kokonaisuudessaan kaikki vaatimukset kumppanimaiden tukemiseksi edelleen siten, että ne voivat estää ja hallita kriisejä omin voimin, mukaan lukien vaatimukset sellaisten YTPP-operaatioiden puitteissa, joihin ei sisälly suoraa täytäntöönpanoa. Tältä osin se kehottaa jatkamaan meneillään olevaa valmistelutyötä, jonka tarkoituksena on määritellä tarpeet turvallisuutta ja kehitystä tukevien valmiuksien kehittämisen (CBSD) alalla. Neuvosto toistaa turvallisuutta ja kehitystä tukevien valmiuksien maantieteellisen soveltamisalan olevan joustava ja kehottaa määrittämään ja kehittämään uusia hankkeita. Lisäksi neuvosto palauttaa mieleen ehdotuksensa työstää erillistä välinettä valmiuksien kehittämisen tarjoamiseksi. Neuvosto palaa turvallisuutta ja kehitystä tukevien valmiuksien kehittämiseen toukokuussa 2017.

16. Neuvosto on tyytyväinen ensimmäisiin pohdintoihin ja toivoo, että työtä jatketaan EU:n nopean toiminnan välineiden merkityksellisyys, käytettävyyden ja käyttönotettavuuden parantamiseksi, mukaan lukien EU:n taisteluosastot – erityisesti niiden modulaarisuuden vahvistamiseksi, niiden valmistautumisen edistämiseksi sekä tehokkaan rahoituksen mahdollistamiseksi. Tämän osana olisi pohdittava tarkemmin erityismenettelyjä sekä yhteisiä kustannuksia ja muita rahoitussäännöksiä nopean toiminnan operaatioita yleensä ja erityisesti EU:n taisteluosastoja varten.

Neuvosto palaa tähän asiaan toukokuussa korkean edustajan tiiviisti jäsenvaltioita kuullen esittämien konsolidoitujen ehdotusten perusteella. Rahoitusnäkökohtiensa osalta nämä ehdotukset voivat olla hyödyksi vuoden 2017 loppuun mennessä laadittavan Athene-järjestelmän kattavan tarkistamisen kannalta ja niistä voidaan keskustella asianmukaisissa yhteyksissä.

17. Neuvosto toistaa, että on tärkeää työskennellä yhdessä kumppanien, erityisesti YK:n, Naton, Etyjin, Afrikan unionin, Arabiliiton

ja ASEANin, kanssa sekä strategisten kumppanien ja muiden kumppanimaiden kanssa lähialueilla ja maailmanlaajuisesti, ottaen asianmukaisesti huomioon EU:n institutionaalisen kehyksen ja sen päätöksenteon riippumattomuuden sekä osallistavuuden periaatteen. Tässä yhteydessä neuvosto palauttaa mieleen tarpeen edistää YTPP-kumppanuuksia ja pyytää korkeaa edustajaa esittämään ennen toukokuuta 2017 vaihtoehtoja, jotka koskevat YTPP-kumppaneihin sovellettavaa strategisempaa lähestymistapaa, kuten marraskuussa 2016 annetuissa neuvoston päätelmissä todetaan.

18. Neuvosto on tyytyväinen tarkasteluun ja organisointitoimiin, joita on toteutettu EU:n tiedotuspalveluun ja sotilastiedusteluun perustuvan paremman tilannetietoisuuden edistämiseksi strategisen ennakkoinnin tueksi. Se kannattaa lisätoimien toteuttamista henkilöstön, logistiikan ja infrastruktuurin lisäämiseksi tulevaisuudessa, jos se katsotaan tarpeelliseksi, ja palaa tähän asiaan kesäkuussa.

19. Neuvosto, joka palauttaa mieleen, että voimavarojen kehittämissuunnitelman tarkastelu on tarpeen toteuttaa ajoissa keväääseen 2018 mennessä, on tyytyväinen siihen, että EDA on laatimassa ehdotuksia EU:n voimavarojen kehittämisprosessin parantamisesta. Tältä osin se on tyytyväinen myös meneillään olevaan tarveluettelon tarkistamista koskevaan työhön. Jäsenvaltioiden EDAn puitteissa edistämä työ, joka koskee voimavaraprioriteetteja, yleisiä tutkimus- ja teknologiaprioriteetteja ja keskeisiä strategisia toimia, auttaa ohjaamaan tulevia investointeja ja tukemaan Euroopan puolustusalan toimintasuunnitelman täytäntöönpanoa. Lisäksi neuvosto palauttaa mieleen tarpeen panna pikaisesti täytäntöön EDAn puitteissa eteenpäin viedyt kriittisiä edellytyksiä ja toimitusvarmuutta koskevat toimet perustuen jäsenvaltioiden poliittiseen sitoutumiseen ja ohjelma-/alakohtaisiin sopimuksiin.

Press office - General Secretariat of the Council of the EU

Rue de la Loi 175 - B-1048 BRUSSELS - Tel.: +32 (0)2 281 6319

press@consilium.europa.eu - www.consilium.europa.eu/press